

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿਭਾਗ
(ਜਨਰਲ ਸ਼ਾਖਾ)

ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ

ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ

1. ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ,
ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ;
2. ਵਪੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਵਿਕਾਸ);
3. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ;
4. ਉਪ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਫਸਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ;
5. ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ।

ਪੱਤਰ ਨੰ: 15/35/07-ਜੀ.2/ 12706-12810
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਿਤੀ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2007.

ਵਿਸ਼ਾ:- ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਸਬੰਧੀ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਗਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰੈਗੂਲਰ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ। ਸਰਪੰਚਾਂ ਵਲੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਸਰਪੰਚ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸਭਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਜਗ੍ਹਾ ਉੱਪਰ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ-ਬਾਜ਼ੀ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੜਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਹਫਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ/ਵੀ.ਡੀ.ਓ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਏ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਬਲਾਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ/ਵੀ.ਡੀ.ਓ ਦੇ ਸਰਕਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਰੀਖਾਂ ਮਿੱਥ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਉੱਪਰ ਹੱਥੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋੜ-ਵੰਦ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਉਸ ਦਿਨ ਕਰਵਾਉਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਪੰਚਾਇਤ ਸਕੱਤਰ/ਵੀ.ਡੀ.ਓ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੀ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਚਾਇਤ ਘਰ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੇਂਟਰ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਆਦਿ ਜਿਥੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਬਾਰੇ ਪਬਲੀਸਿਟੀ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡਾਂ ਉੱਪਰ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਆਮ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕੇ।

ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਪੰਚ ਉਸ ਦਿਨ ਪੰਚਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਬਲਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਅਫਸਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਸਮੇਂ ਸੁਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਚਲਚੇਤ ਸਬਤਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਕਿ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ, ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹੋ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ(ਅਨ.ਡੀ.),
ਵਸਤੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ
ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ, ਪੰਜਾਬ।

ਟੀ-11